
Menneskehelse, dyrehelse og miljø må ses under ett

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Kan en ny pandemi forhindres med bedre koordinering av arbeidet med menneskers helse, dyrs helse og miljø?

Illustrasjonsfoto: lesichkadesign/iStock

Helsen til mennesker, helsen til dyr og miljøet henger tett sammen. Konseptet *One Health* – på norsk kalt *én helse* – innebærer at ulike fagfelt og sektorer i samfunnet må samarbeide om helseutfordringer.

Forfatterne av en ny oversiktsartikkel i tidsskriftet *The Lancet* omtaler en slik tilnærming i globalt helsearbeid (1). Artikkelen inneholder en rekke eksempler på at tilnærmingen om én helse fungerer. Dette gjelder blant annet EU-programmer for å kontrollere salmonella i mat, slik som handelsrestriksjoner

og salmonellareduksjon i husdyr – i løpet av ti år ble antall salmonellatilfeller i mennesker mer enn halvert. Et annet eksempel er et italiensk prosjekt med virusovervåkning i mygg, fugler, hester og mennesker, som sparte mer enn én million euro på seks år sammenlignet med om det hadde vært separate overvåkningsprogrammer for mennesker og dyr. Forfatterne konkluderer med at en tilnærming om én helse har størst betydning i spørsmål om helsesikkerhet, slik som overvåkning av endemiske sykdommer.

– Denne artikkelen gir en fin oversikt over hvordan en tilnærming basert på konseptet om én helse kan brukes på mange ulike områder, og hva vi vet om nytten, sier Trygve Ottersen. Han er direktør for Område for smittevern ved Folkehelseinstituttet.

– Spesielt viktig nå er å styrke samarbeidet mellom ulike fagfelt og sektorer for å forebygge pandemier. Fugleinfluensa, som får mye oppmerksomhet for tiden, er bare ett eksempel, sier han, og påpeker at samarbeid på tvers av fagfelt og sektorer allerede har gjort mye for arbeidet mot antimikrobiell resistens, både i Norge og globalt.

– Konseptet én helse bør få en enda større plass i dette arbeidet, sier Ottersen.

REFERENCES

1. Zinsstag J, Kaiser-Grolimund A, Heitz-Tokpa K et al. Advancing One human-animal-environment Health for global health security: what does the evidence say? *Lancet* 2023; 401: 591–604. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 29. mai 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0216
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. januar 2026.